

# Etsintävaltuutetun käytännön työskentely

Rikosasianajakurssi 2022

Mikko Helenius  
Heikki Miettinen  
5.11.2022

1

- Erityistä kotietsintää varten on määrättävä etsintävaltuutettu huolehtimaan siitä, että takavarikko tai asiakirjan jäljentäminen ei kohdistu pakkokeinolain 8 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tietoon
- Yhteydenotto tutkinnanjohtajalta
- Suostumus etsintävaltuutetuksi
- Käräjäoikeuden päätös ja määräys etsintävaltuutetuksi
- Voidaan määrätä useampi henkilö
- Uusi yhteydenotto tutkinnanjohtajalta, tarkempi selostus asiasta ja etsintäajankohdasta sopiminen

2

- Osallistuminen erityiseen kotietsintään ja mahdolliseen erityiseen laite-etsintään
- Erityinen kotietsintä
  - Etsintä sellaisessa tilassa, jossa etsinnän kohteeksi on syytä olettaa joutuvan tietoa, josta oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 10-14, 16, 20 tai 21 §:n mukaan on velvollisuus tai oikeus kieltäytyä todistamasta ja johon ei tämän lain 7 luvun 3 §:n nojalla saa kohdistaa takavarikkoa tai asiakirjan jäljentämistä
  - Samanaikaisesti voidaan toimittaa yleinen kotietsintä (PakkokeinoL 8 luku 1 § 3 mom)

3

#### Etsintävaltuutetun velvollisuudet (8 luku 9 §)

- Huolellisesti ja ilman aiheetonta viivästystä valvoa sitä, että takavarikko tai asiakirjan jäljentäminen ei kohdistu 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tietoon
- Oltava läsnä erityistä kotietsintää toimitettaessa ja seurattava etsintätoimenpiteiden suorittamista
- Ei saa oikeudettomasti paljastaa seikkaa, josta on tehtävänsä vuoksi tai siihen pyydettyäessä saanut tiedon

#### Yksityisen asiakirjan avaaminen ja tutkiminen

- Erityisessä kotietsinnässä asiakirjaa saa tarkastella vain etsintävaltuutettu

4

Huomattava pitää erillään yleiseen ja erityiseen etsintään otettu materiaali

Vrt. KKO 2019:67

Aineisto, jota etsintävaltuutettu ei voinut kotietsinnän kuluessa seuloa, oli eristetty sinetillä varustettuihin näytepusseihin. KKO katsoi, ettei aineistoa ollut pakkokeinolain 8 luvun 11 §:n tarkoittamalla tavalla sinetöity siten, että tutkinnanjohtajan olisi tullut saattaa luvun 12 §:n mukaisesti viimeistään kolmen päivän kuluttua tuomioistuimen ratkaistavaksi, saadaanko sinetöityä aineistoa tutkia tai hyödyntää

5

Haltuunotetun aineiston läpikäyminen tutkijoiden kanssa

Esimerkiksi

- Asiakirjoja
- Muistikirjoja
- Puhelimia
- Tietokoneita, muistitikkuja, ulkoisia kovalevyjä, muita tallennusvälineitä tai alustoja
- Tutkittavien laitteiden tietosisältö kopioidaan ja tutkinnan kohteena kopioitu tiedosto, ei alkuperäinen

6

### Etsintävaltuutetun käsityksen huomioon ottaminen (Pakkokeinolain 8 luvun 11 §)

Erityisen kotietsinnän toimittajan on otettava asianmukaisesti huomioon etsintävaltuutetun käsitys tiedon soveltuvuudesta takavarikon tai asiakirjan jäljentämisen kohteeksi. Jos etsinnän yhteydessä takavarikoidaan, jäljennetään tai muuten otetaan haltuun aineistoa, jonka takavarikoimista, jäljentämistä tai haltuunottamista etsintävaltuutettu on vastustanut, mainittua aineistoa ei saa enemmälti tutkia ja se on sinetöitävä. Kiistanalainen aineisto on rajattava tavalla, joka on tarkoituksenmukainen tuomiosituinkäsittelyn kannalta ja riittävä vaitiolovelvollisuuden ja –oikeuden toteutumisen kannalta.

Tutkinnanjohtajan on saatettava viipymättä ja viimeistään kolmen päivän kuluessa sinetöimisestä tuomioistuimen ratkaistavaksi saadaanko sinetöityä aineistoa tutkia tai hyödyntää. Ks. KKO 2019:112

### Etsintävaltuutetun palkkio ja korvaus

Etsintävaltuutetulle maksetaan valtion varoista palkkio ja korvaus noudattaen soveltuvin osin, mitä oikeusapulain 17 ja 18 §:ssä säädetään avustajan palkkiosta ja korvauksesta